

agala rūba ir kontraktas

Taisyklė — sutinka pagal rūbą, palydi pagal protą — gal ir nėra labai išmintinga. Ypač renkantis darbuotojus. Deja, būtent dalykiniam stiliui ji taikoma griežčiausiai. Taisyklės erzina ir kartu suteikia saugumo. Žinoti jas reikia. Ar jau užsitarnavote teisę jas laužyti, spreskite patys.

Aprangos kodas — tai būdas į aplinką siųsti tam tikrus signalus apie save. Kokie jie turi būti ir ko geriau vengti renkantis dalykinį stilių, pataria mados analitikas Konstantinas Bogomolovas.

Vyrų dalykinės aprangos kodas („business casual“) atsirado dar XIX a., kai aristokratišką dabitą iš madingiausiųjų pozicijų pradėjo stumti nauji personažai — dalykiniai žmonės. Energija, sėkmė, santūrumas — tai signalai, kuriuos apie save turėjo siųsti šio įvaizdžio savininkai. Jokių minkštų linijų, aiški kaklaraiščio forma, geometriškas siluetas, mažai detalių, viskas funkcionalu. Vienintelė dekoratyvi detalė, kuria vyras gali išreikšti individualumą, — kaklaraištis (beje, juodi kaklaraiščiai skirti ryšėti per laidotuves). Bet kokia rankinė, kad ir kokia madinga būtų, vyrams neleistina, tik portfelis arba aplankas. Dalykinio stiliaus taisyklės priklauso nuo socialinio statuso ir nuo sezono. Tarkim, vasarą žemesnio lygio tarnautojams leidžiama nevilkėti švarko, bet būtinas kaklaraištis, uždara avalynė, kojines, jokių džinsų ar šortų. „Business casual“ — tai labai plati sąvoka su daugybe variantų. Rasti savąjį padeda įmonių korporatyviniai stiliai — aprangos rekomendacijos pagal padėtį bendrovėje.

Moterų dalykinis stilius formavosi vėliau nei vyrų — maždaug 3-įjį praėjusio amžiaus dešimtmetį Amerikoje. Moteris pradeda dirbti, nes tai tampa madinga. Kadangi tai madinga, dirba ne tik tos moterys, kurioms reikia užsidirbti gyvenimui, bet ir pasiturinčios arba labai turtingos. Atsakymo į klausimą, kaip derėtų atrodyti darbe, moterys toli nieieškojo — tiesiog pasisavino vyriško dalykinio kostiumo elementus. Kai Coco Chanel naujiesiems moteriškiems drabužiams pritaikė geometrinės vyriško kostiumo formas, dalykinio garderobo pagrindu tapo švarko ir sijono kostiumas. Ilgainiui moterys išsikovojo kur kas didesnę laisvę išreikšti savo kūrybingumą ir individualumą nei vyrai. Tačiau jos neturi teisės į konservatyvumą. Pagrindinis reikalavimas — atitikti mados tendencijas ir pasižymėti nepriekaištingu skoniu. Nežinai, kuo rengtis, — rinkis kostiumą. Alternatyva — suknelė su švarkeliu, kelnų kostiumas, palaidinė ir sijonas, palaidinė ir kelnės. Svarbu, kad spalvos nebūtų pernelyg šviesios ir ryškios. Nerekomenduojamos trikotažinės palaidinės. Megzti drabužiai draudžiami.

Moterys savo dalykinį stilių gali pajavairinti įvairiomis detalėmis — skarelėmis, bižuterija. Brangenybių laikas prasideda po penkių valandų vakaro. Avalynė turi būti uždara, tamsi, kartais leistini atviri užkulniai. Kojinės būtinos visais metų laikais.

Ar galima pažeidinėti taisykles? Šią teisę reikia nusipelnyti, tad karjeros pradžioje geriau nerizikuoti. O ir vėliau tai reikia daryti stilingai, net ekstravagantiškai. Jei iš tikrųjų užimi reikšmingą padėtį, kuri „žvaigždės“ įvaizdį, nesvarbu kur — politikoje, pramogų pasaulyje, verslo gyvenime, — gali sau leisti kur kas daugiau nei būdamas eilinis darbuotojas. Vokietijos kanclerė Angela Merkel nuolat pažeidinėja taisykles, bet kartu išreiškia savo individualumą, savo tvirtą, vyrišką požiūrį.

Apskritai kalbant apie dalykinę aprangą tinka viena labai gera amerikiečių taisyklė — jei nori sėkmės, atrodyk sėkmingas. Pavyzdžiui, vyras, žiemą avintis batus plonu padu, leidžia suprasti, kad į darbą važinėja automobiliu, vaikšto valytomis gatvėmis (biuras centre), patalpoje prižiūrėtos grindys, kilimai. Tokia iš esmės nereikšminga detalė labai daug pasako apie jo socialinį statusą. O žmogų, kuris priverstas taupyti, išduoda perdėtas rūpestis savo daiktais. Elegantiškas polėkis ir supratimas, kad būtent daiktai tarnauja žmogui, o ne atvirkščiai, — labai svarbus sėkmingo žmogaus bruožas.